

Özəl sektora dövlət dəstəyi

Bu dəstək sayəsində sahibkarlar özlərini sahibsiz hesab etmirlər

Azərbaycanda özəl sektorun inkişafını sürətləndirən ən önəmli amillərdən biri də sahibkarların investisiyaya çıxışının təmin edilməsidir. Hələ iqtisadi islahatların start götürdüyü ilk dövrdə dövlət tərəfindən özəl sektorda çalışan sahibkarlara güzəştli kreditlərin verilməsinə başlanmışdır və bu, indiyədək davam edir.

Prezident İlham Əliyevin fevralın 14-də andıcmə mərasimində ölkənin iqtisadi uğurlarını qeyd edərkən cari ilin yanvar ayında ölkə üzrə ÜDM istehsalının ümumilikdə 5, o cümlədən qeyri-neft sektorunda 12 faiz artdığını vurğulamışdır. Sözsüz ki, qeyri-neft sektorunda ÜDM istehsalının belə yüksək artımı dövlət tərəfindən özəl sektora verilən dəstəyin, edilən güzəştlərin nəticəsidir. Ötən ilin yekun göstəriciləri də bunu təsdiqləyir. Dövlət Statistika Komitəsinin məlumatına görə, keçən il ölkə üzrə qeyri-neft-qaz sektorunda məhsul istehsalı 8 faiz artmış, sənayedə qeyri-dövlət sektorunun payı 84,5 faizə yüksəlmişdir. Ötən il iqtisadiyyata qoyulan kapitalda qeyri-dövlət sektorunun payı isə 43,9 faizə çatmışdır.

Koronavirus (COVID-19) pandemiyasından zərər çəkmiş biznes subyektlərinə mövcud kreditlər üzrə faiz subsidiyalarının ödənilməsi üçün borcu olan sahibkarların müraciəti əsasında subsidiyaların verilməsi də ötən il davam et-

mişdir. 31 dekabr 2023-cü il tarixinə kreditin qalığı məbləği 893,4 milyon manat olan 5071 müraciət üzrə 71,5 milyon manat faiz subsidiyası ödənilmişdir. Bununla yanaşı, dəstək proqramı çərçivəsində pandemiya zərər çəkmiş sahibkarlara ayrılmış dövlət zəmanətli kreditlər üzrə subsidiyanın ödənilməsi üçün 52 milyon manat vəsait ayrılmışdır.

Dövlət tərəfindən sahibkarlara edilən güzəştlər təkcə onların investisiyalara çıxışının təmin olunmasından ibarət deyil. Sənayenin inkişafına və ixrac fəaliyyətinin genişləndirilməsinə töhfə verən daxildə emal xüsusi gömrük prosedurunun tətbiqi də müsbət nəticələr verir. Həmin sahədə sahibkarlara edilən müvafiq güzəştlər nəticəsində ixrac məqsədi ilə daxildə emal üçün idxal

olunan malların dəyərində 85, prosedurdan istifadə edən şirkətlərin sayında isə 77 faiz artım müşahidə olunmuşdur. Məlumat üçün bildirik ki, Azərbaycanda həyata keçirilən daxildə emal xüsusi gömrük proseduru müəyyən malların emal əməliyyatları aparıldıqdan sonra ixrac edilməsi məqsədilə ölkə ərazisinə gömrük rüsumları və vergilər, o cümlədən ƏDV alınmadan gətirilməsindən ibarətdir. Emal əməliyyatları deyildikdə isə malların hazırlanması, emalı, təkrar emalı, təmiri başa düşülür. Bu proses ölkəmizdə əsasən iki istiqamətdə - təmir və emal məqsədi ilə həyata keçirilir və o, emal və xidmət sektorunun inkişafı, ixrac fəaliyyətinin stimullaşdırılması üçün tətbiq olunur.

Ötən dövr ərzində sahibkarlıq subyektlərinin prosedur üzrə müraciətləri-

nin təhlili göstərir ki, 2022-ci ilin may ayında təminat tələbinin məcburiliyinin aradan qaldırılmasından sonra prosedurdan daha fəal istifadə olunmasına başlanılıb. Eyni zamanda keçən ilin aprel ayında alqı-satqı müqaviləsi əsasında prosedurdan istifadə imkanının yaradılmasından sonra yeni müəssisələr prosesə qoşulub.

Məlumdur ki, ölkənin sənaye parklarında sahibkarlığın inkişafı üçün dövlət tərəfindən əlverişli biznes mühiti formalaşdırılıb. Belə ki, rezidentlər qeydiyyatı aldıqları tarixdən etibarən 10 il müddətinə əmlak, torpaq, mənfəət vergiləri, eləcə də istehsal məqsədi ilə idxal edilən texnika, texnoloji avadanlıq və qurğulara görə ƏDV-dən və gömrük rüsumlarından azad olunurlar. Bunun sayəsində sənaye parklarında məhsul istehsalı və ixracı artır, sahibkarlar sərmayə qoymağa təşviq edilir.

Göründüyü kimi, sahibkarlığın inkişafına verilən dövlət dəstəyi ölkə iqtisadiyyatının böyüməsində və ixracın artmasında önəmli rol oynayır. Eyni zamanda əhalinin məşğulluğunun təmin olunmasında özəl sektorun çəkisi ilə də artır ki, bu da ölkədə iqtisadi inkişafı yanaşı, sosial problemlərin həllinə də kömək edir.

*Rüstəm KAMAL,
"Azərbaycan"*

azerbaijan-news.az